

İsmail Beşikçi: Yakındoğu'nun İmhası, 1915 Ermeni Soykırımı ve Hrant Dink'in Ka- tledilmesi

Posted on 26/10/2014

19 Ocak 2007'de, Hrant Dink, İstanbul'da, yöneticisi olduğu Agos gazetesinin önünde katledilmiştir. Bu cinayet, 1915 Ermeni Soykırımı ile yakından ilgilidir. Ermeni Soykırımının devamı olarak algılanabilir.

Aslında bu süreci daha geniş bir çerçevede değerlendirmek gerekir. Yakındoğu bu bakımdan önemli bir kavramdır. Yakındoğu kavramının irdelenmesi sürece açıklık getirecektir.

Yakındoğu, Bizans'tan beri kullanılan bir kavramdır. Selçuklular ve Osmanlılar döneminde Batılı araştırmacılar, seyyahlar, yazılarında, konuşmalarında bu kavramı sık sık kullanmışlardır. Lozan Antlaşması'nın gerçek adı, "Yakındoğu İşleri İle İlgili Lozan Antlaşması"dır. Bu kavramın son olarak kullanıldığı alanlardan biridir.

Bizans Yönetimi, İstanbul'dan itibaren Doğu'ya doğru coğrafyayı şu şekilde bölmüştü: Yakındoğu, Ortadoğu, Uzakdoğu.

Yakındoğu'da şu ülkeler yer alıyordu: Kızılırmak'ın, Sakarya nehrinin batısına, Ege'nin bir bölümüne Anatolia deniyordu. Buralarda daha çok Rumlar yaşıyordu. Karadeniz havalisine Pontus deniyordu. Burada Rum Pontuslar yaşıyordu. Pontus'un doğusuna Lazistan deniyordu. Lazistan'ın doğusunda Gürcistan yer alıyordu.

Pontus'un ve Lazistan'ın güneyi Ermenistan ve Kürdistan'dı. Kırsal kesimlerde daha çok

Kürdler, şehirlerde daha çok Ermeniler yaşıyordu. Van Gölü'nü merkez kabul edersek kuzeye ve doğuya doğru Ermeni nüfus, güneye doğru Kürt nüfus artıyordu. Kuzey Mezopotamya'da Kürtler, Ermeniler, Süryaniler, Keldaniler beraber yaşıyorlardı. Tur-Abdin, daha çok Süryanilerin yurduydular. Bugünkü Çukurova'ya Klikya deniyordu. Klikya'da Ermeniler çoğunlukta idi.

Kızılırmak kavsinde daha çok Rumlar yaşıyordu, Kapadokya.

Ortadoğu, Mısır'dan Hindistan'a, Kuzey Buz Denizi'nden Hint Okyanusu'na kadar olan ülkeleri kapsıyordu. İran, Ortadoğu ve Yakınoğu arasında bir yerdeydi. Uzakdoğu, Orta Asya içleri, Çin, Mançurya, Japonya, Filipinler, Vietnam gibi ülkeleri içine alıyordu. Coğrafyadaki bu bölünmenin üzerinde durmanın önemi şuradadır: Yakınoğu imha edilmiştir. Yakınoğu'nun kadim halkları Rumlar, Rum Pontuslar, Ermeniler, Süryaniler, Kürdler, Ezidi Kürdler, Lazlar vs. ve onların ülkeleri imha edilmiştir. Bu imhanın nasıl gerçekleştiği konusu üzerine durmak önemlidir.

Bunun için İttihat ve Terakki'nin düşüncelerinin, tasarımlarının irdelenmesi gerekir. İttihat ve Terakki'nin Osmanlı İmparatorluğu'nu Türk esasına dayalı olarak yeniden organize etmeye çalışan devlet ve toplum tasarımı vardı. Adriyatik Denizi'nden Orta Asya içlerine kadar hatta Büyük Okyanus'a kadar bir imparatorluk olacak ama bu imparatorlukta sadece Türkler yaşayacaktı. İçinde sadece Türklerin yaşayacağı bir imparatorluk... İttihat ve Terakki'nin buna paralel olarak geliştirdiği ikinci bir projesi daha vardı. Osmanlı ekonomisini millileştirmek, örneğin 1915'te Osmanlı Sanayi Sayımı yapılmıştı. İstanbul çevresinde, Ege'de, Karadeniz, Akdeniz yörelerinde fabrikalar, atölyeler, iş merkezlerinin % 95-96 oranında azınlıklara yani Rumlara, Ermenilere ait olduğu saptanmıştı. Bunları Müslüman Türk tüccarın denetimine vermek, Osmanlı ekonomisini bu şekilde millileştirmek önemliydi. Bu konu, İttihat ve Terakki'nin gizli toplantılarında etraflı bir şekilde üzerinde durulan, tartışılan bir konudur.1

Bu projeler gündeme geldiği zaman Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde yaşayan Hıristiyan halklara, örneğin Rumlara, Ermenilere, Süryanilere ne gibi politika uygulanacağı çok önemli bir sorun olarak ortaya çıkıyordu.

Müslüman olan ama Türk olmayan Kürdlere nasıl bir politika uygulanacaktı?

Türk veya Kürd olan ama Müslüman olmayan, kendilerini Reya Heq olarak tanımlayan Alevilere (Kızılbaşlara) ne gibi bir politika uygulanacaktı?

Bunlar İkinci Meşrutiyet döneminde İttihat ve Terakki'yi en çok meşgul eden konulardı. İttihat ve Terakki yönetiminin gerek gizli gerek açık toplantılarında en çok konuşulan konular buydu. İttihat ve Terakki'nin Merkez-i Umumi'sinin hiç değişmeyen üç üyesi bu konularla başlıbaşına ilgileniyordu. Doktor Bahattin Şakir'in, Doktor Nazım'ın, Ziya Gökalp'in sürekli olarak çok üzerinde durduğu, çok ayrıntılı planlar, projeler hazırladığı esas konu buydu.

Bu konularla ilgili olarak İttihat ve Terakki'nin çok kapsamlı, ayrıntılı planları, projeleri var. Bu projelerin vardığı sonuç kısaca şöyledir: Karadeniz havalisindeki Rumlar, Rum Pontuslar, Kapadokya'daki Rumlar, Ege'deki Rumlar sürgün edilecekti. Bunlardan kalan taşınmaz mallara el konulacaktı.

Ermeni nüfus tehcirle çürütülecekti. Bunlardan kalan taşınmaz mallara el konulacaktı. Hıristiyan halklar olan Süryanilere, Keldanilere, Nasturilere de benzer politikalar uygulanacaktı.

Ezidi Kürdlerin nüfusu da tehcirle çürütülecekti.

Kürdler Müslüman'dır, Müslüman Kürdleri Türklüğe asimile etmek kolaydır. Kürdler Türklüğe asimile edilecekti.

Kendilerin Reya Heq olarak adlandıran Aleviler (Kızılbaşlar) Müslümanlığa asimile edilecekti.

Böylece İmparatorluğun sınırları içinde yaşayan herkes Türk olmuş olacaktı, sermaye de Türkleştirilmiş olacaktı. Türk olmak, Müslüman olmak demektir. Bütün Müslümanlar Türk olmayabilir, ama Türk olan muhakkak Müslüman olacaktı. Örneğin Karadeniz'in kuzeyinde yaşayan Gagavuzlar, aslen Türk olmalarına rağmen Müslüman olmadıkları için Türk kabul edilmiyorlardı.

Bu projelerin yaşama geçirilmesi için elverişli bir zaman beklenmektedir. Bu Birinci Dünya Savaşıdır. Rum, Pontus Rum sürgünleri ise çok daha önceleri yaşama geçirilmiştir.

Rum sürgünlerinin, aslında 1911-1912 yıllarından itibaren başladığını görüyoruz. Bu süreçte Balkan yenilgisinin önemli olduğu söylenebilir. Bu konuda iki kitaptan söz etmek gerekir. Birinci kitap, Alexander Papadopoulos'un, Resmi Belgelerde Avrupa Savaşından Önce Türkiye'de Rumlar Üzerindeki Zulüm, Pontus Trajedisi 1914-1922 Kara Kitap. Pencere Yayınları tarafından yayımlanan bu kitap Ocak 2013'de basılmış. Kitapta Sait Çetinoğlu'nun Önsözü var.

İkinci kitap, Takibat, Tehcir, İmha, Osmanlı İmparatorluğu'nda, 1912-1922 Yılları Arasında Hıristiyanlara Yönelik Yaptırımlar adını taşıyor. Bu kitap Tessa Hofmann tarafından derlenmiş. Ocak 2013'de Belge Yayınları tarafında yayımlanmış. Sait Çetinoğlu'nun bu kitapta da bir önsözü var. Bu iki kitap o dönemde Hıristiyanlara yönelik katliamları, bu süreçte gelişen, tırmandırılan devlet terörünü bütün açıklığıyla ortaya koyuyor. Her iki kitapta da Sait Çetinoğlu'nun önsözleri önemli yazılardır.

Bu dönemde, Karadeniz havalisinden, Kapadokya'dan, Ege'den yüzbinlerce Rum sürgün edilmiş, taşınmaz mallarına el konulmuş, yağmalanmasının önü açılmıştır. Bu konularda devlet terörü çok yoğun bir şekilde yaşama geçirilmiştir. Evlerin köylerin yakılıp yıkılması,

ailelerin sürgün edilmesi, mücevherlerine, paralarına el konulması devlet terörü eşliğinde yürütülmüştür. Valiler, kaymakamlar, emniyet müdürleri, jandarma komutanları devlet terörünü uygulayanlar olarak ortaya çıkmışlardır. Artık, terörü durdurması için şikayet edilecek bir makam bulunmamaktadır. Balkan yenilgisinin, iç düşman olarak algılanan Rumların dış düşmanlarla işbirliği sonucu gerçekleştiğine dair güçlü bir algı vardır.

1990'ları hatırlayalım. Örneğin, Vedat Aydın cinayetinden, Musa Anter cinayetinden sonra basında yer alan haberlere, yorumlara bakalım. Haberlere, yorumlara bir belirsizlik egemendir. "Acaba bu cinayeti kim işledi?" CIA mı işledi? Mossad mı işledi? Saddam Hüseyin'in el Muhaberati mı, Hafız Esad'n el Muhaberati mı? Yoksa PKK içindeki çatışan gruplardan birinin eseri mi? Bugün bu cinayetlerin hep devletin güvenlik birimleri tarafından işlendiği biliniyor. Ama 1990'larda bu kadar açık bilinmiyor. Devlet de bu cinayetlere sahip çıkmıyor. Basın, "şu mu bu mu yaptı?" diyerek ortaya belirsizlik koymaya, insanların kafalarını karıştırmaya çalışıyor. 1910'lar böyle değil. Güvenlik birimleri, jandarma, emniyet, valiler, kaymakamlar doğrudan doğruya bu cinayetleri örgütlüyorlar, bu cinayetlere sahip çıkıyorlar. Rumların gözünü korkutmaya çalışıyorlar. Rumlara gözdağı vererek mallarını-mülklerinin bırakarak oradan uzaklaşmalarını, canlarını kurtarmaya çalışmalarını sağlamaya gayret ediyorlar.

Bazı tarihler, farklı halklar için çok farklı anlamlar içerir. 19 Mayıs 1919 Türkler için milli mücadelenin başlangıcıdır. Rum-Pontuslar için tarihten silinmenin noktalandığı bir andır. 24 Temmuz 1923 Lozan, Türkler için yeni devletin kurulması ve uluslararası garantinin sağlanmasıdır. Kürdler için köleleşmedir, yok olmanın adıdır. Bunlar gibi bazı tarihler, farklı uluslar için çok farklı anlamlar içerir. Bu anlamlar da genel olarak birbirine çok zıttır. Örneğin, Türk Cumhurbaşkanılarından Başbakanlardan, Süleyman Demirel, "Lozan Türkiye'nin tapusudur." demektedir. Kürdistan'ın, Rum mallarının, Ermenin mallarının nasıl tapulandığının irdelenmesi önemlidir. Burada önemli olan ifade özgürlüğü ortamında herkesin kendi düşüncelerini özgürce ileri sürebilmesidir.

1915 Ermeni Soykırımı

Ermenilerle ilgili projeler, Birinci Dünya Savaşı sürecinde yaşama geçirilmiştir. Bir buçuk milyon civarında Ermeni tehcirle soykırımı uğratılmıştır. Ermenilerin taşınır ve taşınmaz malları, zenginlikleri yağmalanmıştır.

Bu operasyonlarda Teşkilat-ı Mahsusa etkin bir şekilde kullanılmıştır. Bu operasyonlarda kullanılan Teşkilat-ı Mahsusa'da belli başlı üç kategori yer almaktadır. Bunların üçü de silahlı unsurlar olarak örgütlenmişlerdir. Birinci kategoride; Balkan yenilgisinden sonra Balkanlardan gelen Türk kökenliler yer almaktadır. Bunlar 14. yüzyılda Bulgaristan'ın, daha sonra Sırbistan'ın, Romanya'nın Makedonya'nın fethinden sonra Anadolu'dan oraya gönderilen Türklerin "Evladı Fatihan"nın torunlarıdır. Bu göçmen kitleler çok öfkeli bir şekilde gelmektedirler. Çünkü onlar da evlerini, baskınlarını mülklerini kaybetmişlerdi. İttihat ve Terakki göçmenlerin bu öfkesini Rumlara ve Ermenilere yönlendirmektedir. "Rumlara, Ermenilere karşı mücadele ederseniz, onları buldukları yerlerden kaçırtırsanız veya onları şu veya bu şekilde yok ederseniz onlardan kalan taşınmaz mallar sizin olacak"

Rumlara, özellikle Ermenilere karşı kullanılan ikinci kategori, ağır suçlar işlediklerinden dolayı firar halinde olanlar veya cezaevlerinde tutulanlardır. Devlet, Teşkilat-ı Mahsusa bu kişilerle pazarlık yapmıştır. Rumlara, Ermenilere karşı mücadele ederlerse onlar hakkında soruşturmalar, takibat durdurulacak, dosyaları kapatılacaktır. Üstelik maddi ve manevi ödüllerin de sahibi olacaklardır. Rumlardan, Ermenilerden kalan taşınmaz mallar kendilerine verilecektir.

1985 yılını hatırlayalım. Türkiye'de gerilla mücadelesi başladıktan sonra bazı aşiretlerin koruculuğu kabul etmeleri için kendilerine ne gibi olanaklar sunulduğunun irdelenmesi önemlidir. 1910'larda ve 1980'lerde benzer bir sürecin yaşandığı gözlenmektedir.

Üçüncü kategori bazı Kürd aşiretleridir. Bu süreçte sermaye dönüşümü, sermayenin

Türkleştirilmesi üç aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci olarak tehcir kabilelerinin güvenliğini sağlayan unsurların yaptıklarıdır. Kadınların para ve mücevher taşıdıkları bilinmektedir. Tehcir sırasında arazinin, yolun uygun bir yerinde kadınların paralarına, mücevherlerine el konulmuş, kadınlar öldürülmüş, cesetleri Fırat nehrine atılmıştır. İkinci aşamada Rumların, Ermenilerin evlerindeki eşyalar yağmalanmıştır. Üçüncü aşamadaysa Rumlardan ve Ermenilerden kalan taşınmaz mallar yağmalanmıştır.

Bugün Türkiye’de büyük burjuvazinin zenginliğinin kaynağı Rum mallarıdır, Ermeni mallarıdır. Kürdistan’da Kürd aşiretlerinin, Kürd şeyhlerinin, Kürd toprak sahiplerinin zenginliklerinin kaynağı Ermeni mallarıdır, Süryani, Keldani, Nasturi mallarıdır. Ama bu, konuşulan, tartışılan bir konu değildir. Türk İktisat tarihi, Türkiye ekonomi tarihi konusundaki kitaplarda, yazılarda “Rumlardan, Ermenilerden kalan taşınmaz mallar ne oldu” sorusu sorulmaz. Örneğin Osmanlı ekonomisi inceleniyor, ondan sonra yeni bir başlıkla Cumhuriyet ekonomisinden söz ediliyor. İzmir İktisat Kongresi’ne (1923) vurgu yapılıyor ama Rumlardan ve Ermenilerden kalan taşınmaz mallar konusuna hiç değinilmiyor. Fakat son altı yedi yıldır üniversite dışında bu konuyla ilgili incelemeler geliyor. Nevzat Onaran’ın Emval-i Metruke Olayı, Osmanlı ve Cumhuriyette Ermeni ve Rum Mallarının Türkleştirilmesi (Belge Yayınları, Mayıs 2010), bunlardan biridir.

Nevzat Onaran’ın bu konuyla ilgili iki cilt olan bir incelemesi daha var. Osmanlı’da Ermeni ve Rum Mallarının Türkleştirilmesi 1914-1919, Emval-i Metruke’nin Tasfiyesi I (Evrensel Basım Yayın, Ekim 2013). Cumhuriyette Ermeni ve Rum Mallarının Türkleştirilmesi 1920-1930, Emval-i Metruke’nin Tasfiyesi II (Evrensel Basım Yayın, 2013).

Bu sürecin Kürd Kürdistan sorunuyla şüphesiz çok yakın ilişkisi var. Ermeni mallarının bazı Kürdler, aileler, aşiretler, şeyhler tarafından yağmalandığını devlet bilmektedir. Devlet bu Kürdlere durumu şu şekilde bildirebilir: Tasarruf ettiğin bu mal, bu tarla, dükkan, ev vs. Ermenilerden kalmadır. Bu malı kullanmayı sürdürmek istiyorsan devletin görüşlerine göre hareket etmek, tavır ve davranış sergilemek durumundasın. Devlet ne diyor? Devlet Kürd

diye bir halk olmadığını, Kürdçe diye bir dil olmadığını söylüyor. Kürdlerin Orta Asya'dan gelen bir Türk boyu olduğunu vurguluyor. Sen de böyle söylersen, bu söyleme uygun tavır ve davranış sergiliyorsen bu malları tasarruf edebilirsin. İleride bu mallar senin üzerine tapulanabilir de. Fakat benim dinim, kültürüm dersin, Kürdlük ileri sürersen bu malları kullanmana izin vermem... Bu sürecin nasıl geliştiği biliniyor. Kürdlük hiçbir şekilde savunulmuyor. Malatya, Elazığ, Maraş, Adıyaman gibi yörelerde Kürdlüğü aşındıran, bazı yerlerde de bitirmeye yüz tutan önemli bir ilişki kanımca budur.

Kürdlerin bu süreçte iki aşamalı durumlarına da dikkat çekmek gerekir. Birinci aşama devlete yardımcılıktır. Osmanlı döneminde, İttihat ve Terakki döneminde, Kuvayı Milliye döneminde bu yardımcılığı görmek mümkündür. Rum sorununun, Ermeni sorununun çözülmesinde devlete yardımcılık söz konusudur. Bazı yerlerde de tetikçilik yapılmıştır. Türk milli mücadelesi döneminde (1919-1921) gerek Mustafa Kemal, gerek Kazım Karabekir "Kuvayı Milliye ile birlikte olmasanız, Kürdistan Ermenistan olacak" diye Kürdleri kendi taraflarına çekmeye, bu yönde örgütlemeye çalışmışlardır. Mustafa Kemal'in Erzurum Kongresi döneminde, Kürd şeyhlerine, Kürd aşiret reislerine yazdığı mektupları bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Osmanlı hükümeti ile yapılan Amasya protokollerini de bu çerçevede değerlendirmek gerekir.

Kürdlere ilişkin esas program şüphesiz Kürdlerin Türklüğe asimilasyonudur. Bu da devlet Kürdleri kazanınca Yakındoğu İşleri İle İlgili Lozan Antlaşması imzalanınca yaşama geçecek olan bir programdır. Bu yıllardan sonra devlet terörü de kullanılarak Kürdlerin Türklüğe asimilasyonu için çok yoğun bir çaba sarf edilmiştir.

Kuvayı Milliye

Ege'de, Çukurova'da, Gaziantep, Urfa gibi yörelerde Kuvayı Milliye örgütlenmesinin temelinde hangi olgular vardır? 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasıyla

birlikte Osmanlı devleti de savaştan yenik çıktı. Bunun üzerine Rumlar ve Ermeniler buldukları yerlerden tekrar dönerek kendi evlerine, mallarına, mülklerine kavuşmak istediler. Ama bu malları mülkleri de çevredeki Kürd veya Türk eşraf tarafından yağmalanmıştı. İşte Kuvayı Milliye, Rumların ve Ermenilerin kendi mallarına sahip çıkmalarını engellemek için kuruldu. Neden Antep'te Urfa'da, Çukurova'da kuruldu? Çünkü örneğin Ermeniler Halep'ten, Antep'e, Urfa'ya daha kolay gelebiliyorlardı. Ne kadar Ermeni Halep'e ulaşabilmişse, onlardan bir kısmı Antep'te, Urfa'da, Çukurova'da kendi mallarına mülklerine kavuşma beklentisi içindeydi. Ege'den Yunanistan'a Ege adalarına sürülen Rumlar için de durum aynıydı. Resmi tarih Kuvayı Milliye'yi destan olarak anlatır. Ama Ermenilerden ve Rumlardan kalan taşınmaz mallarla ilişkilendirildiği zaman, Rum ve Ermeni malları üzerinde yağma yapanlar oldukları görülür. Kuvayı Milliye, sürgün edilen bu kitlelerin tekrar gelişlerini engellemek için kurulmuştur.

Türkiye bir ülkenin adı değildir. Türkiye bir devletin adıdır. Yakındoğu'nun kadim halkları ve onların ülkeleri imha edilmiş, bu topraklar üzerinde yeni bir devlet kurulmuştur. Bizans döneminde, sadece Ege'in bir parçası için kullanılan Anatolia, yeni devletin toprakların tamamına verilen bir isim olmuştur. Anadolu.

Alman Desteği

İttihat ve Terakki'nin bu projesi Almanlar tarafından yoğun bir şekilde destekleniyordu. Bu projenin yaşama geçmesiyle İngiliz sömürgesi Hindistan üzerinde sürekli bir Alman tehdidi oluşacaktı. Ama bu, Yakındoğu'yu tamamen imha eden bir süreçti. Belge Yayınları'nın, Ocak 2012'de yayımladığı, Alman Belgeleri, Ermeni Soykırımı, 1915-1916, bu konuda çok önemli bir kaynaktır. Wolfgang Gust tarafından hazırlanan belgeler, Alman Dışişleri Bakanlığı siyasi arşiv belgelerini içermektedir. Wolfgang Gust (d.1935) haftalık Der Spiegel Dergisi'nin, Dış Haberler Servis şefi ve muhabiridir.

Yves Terson'un, Mardin 1915 Bir Yıkımın Anatomisi, kitabı da önemlidir. Bu kitap da Ekim 2013'de Belge Yayınları tarafından yayımlanmıştır. Bu kitapta da Sait Çetinoğlu'nun uzun bir önsözü vardır. Bu önemli bir değerlendirme yazısıdır.

Bu arada, David Gaunt'un kitabından da söz etmek gerekir. Birinci Dünya Savaşı'nda Doğu Anadolu'da Müslüman-Hıristiyan İlişkileri, Katliamlar, Direniş, Koruyucular, Çev. Ali Çakıroğlu, Belge Yayınları, Ekim 2007.

Vergine Sivazliyan'ın, Ermeni Soykırımı, Hayatta kalan Görgü Tanıklarının Anlattıkları, Ermenice'den tercüme edenler, Tigran Teovagomiyacıyan-Petros Çavikyan, Belge Yayınları, Kasım 2013.

Büyük Britanya, Fransa ve Rusya'nın da Osmanlı İmparatorluğu ile ilgili hesapları vardı. İmparatorluğun, Yakındoğu'daki ve Ortadoğu'daki toprakları paylaşılıyordu. Bu çerçevede 1915 sonlarında başlayan Sykes-Picot görüşmeleri 1916'da sonuçlandı. Son görüşmelere Ruslar da katılmıştı.

Birinci Dünya Savaşı sonunda, Almanlar ve müttefiki Osmanlılar yenildi. İngiltere ve Fransa tarafı galip geldi. Ama İngiltere ve Fransa tarafı Sykes-Picot Andlaşmasını diledikleri gibi yaşama geçiremediler. . Rusya'da meydana gelen Bolşevik devrimi bunu önledi. İngiltere ve Fransa, Bolşevik devriminin Rusya sınırları dışına taşmaması için Sykes-Picot planlarında bazı değişiklikler yaptılar. Yakındoğu'da, Türk Devleti'nin, Ortadoğu'da Afganistan'ın kurulması, İngiliz, Fransız ve Sovyetler Birliği'nin yardımlarıyla gerçekleşti. Yakındoğu bu ilişkiler sürecinde imha edildi. Hem ülkeler, hem de bu ülkelerde yaşayan kadim halklar, Ermeniler, Rumlar, Pontuslar, Süryaniler, Ezidi Kürdler... bu süreçte soykırımı uğratıldılar. Böylece hem Almanya, Almanya'dan sonra da İngiltere ve Fransa, onların bu politikalarına şu veya bu şekilde destek olan Sovyetler Birliği, Yakındoğu'nun imhasında büyük rol almış oldu. Yakındoğu'nun otokton halkları, allochtoonlar (dışarıdan gelenler) tarafından soykırımı uğratıldı. Bunalar aslında etnik bakımdan Türk olmayan Türklerdir. Bunlara

“çılgın Türkler” demek mümkündür. Balkanlardan ve Kafkaslardan gelen Türkleşmiş bazı unsurlardır. Örneğin bazı Arnavutlar, Çerkesler, Kürtler, dönmeler... bu grupta yer alabilir. “Uzaktan gelenler” denildiği zaman 11. Yüzyılda Ortaasya’dan Yakınoğu’ya göç eden Oğuz boylarını anlamamak gerekir.

Peri Yayınları sahibi Ahmet Önal, “Yakınoğu soykırımlarla yok edildi. Neden?” başlıklı bir yazı yayımladı. Bu yazıda, “Uzakdoğu var, Ortadoğu var, Yakınoğu soykırımla yok edildi Neden?” deniyor. Bu yazı 15 Ocak 2012 tarihinden itibaren kurdistan-post.eu sitesinde aslı duruyor. Yazı, Kızılbaş Dergisi’nin, Şubat 2012 tarihli 11. sayısında da yer alıyor (s.45-47).

Bu konuda, Gürdal Aksoy’un kitabını hatırlatmak da gerekir. Halklar Hapishanesi Anadolu, Kürtlerde Anadolu Merkezci Yabancılaşma, Komal Yayınevi, İstanbul, Haziran 2002

1915 ve Hrant Dink’in Katledilmesi

Taner Akçam hoca, Muammer Güler, ve Dr. Reşit ya da, Erdoğan ve Talat başlıklı yazısında, (Taraf, 18 Ocak 2014) Hrant Dink’in Talat Paşa’ya karşı katledildiğini yazar. Bu söylenebilir. Ama, tabulara dokunulması da bu cinayetleri tetikleyebilmektedir. Vadat Aydın’ın katledilmesiyle, Hrant Dink’in katledilmesi arasında çok önemli benzerlikler vardır. 5 Temmuz 1991 de Vadat Aydın’ın katledilmesi, 30 Ekim 1990da, Ankara’da İnsan Hakları Kongresi’nde yaptığı Kürdçe konuşmadan dolaydır. Bunun yanında daha birçok neden daha sayılabilir. Bu, çok önemli bir tabuya dokunmak anlamına gelir. Hrant Dink’de Agos Gazetesi’nde, Sabiha Gökçen’in esas kimliğiyle ilgili bir yayın yapmıştır. Önemli bir tabuya dokunmuştur. Bu yayından sonra, Hrant Dink’in İstanbul Valiliği’ne çağırılması, valilikte MİT görevlileri tarafından tehditle karşılanması, bu nedenledir. Aslında bu olgular birbirini tetiklemektedir.

Lobiler söylemi

Ermenilerin, Rumların, ABD’de, İngiltere’de, Fransa’da vs. lobiler aracılığıyla kendi tarihsel haklarını savunmaları örneğın, soykırımın tanınması için çaba sarfedilmesi , gasbedilen mallarını-mülklerini gündeme getirmeleri normal bir gelişmedir. Bunu emperyalizmin kışkırtması olarak algılamak doğru değildir. Emperyalizmi, örneğın Kürdistan sorununda, 1920 li yıllarda, Miletler Cemiyeti döneminde, Kürdlerin ve Kürdistan’ın bölünmesi, parçalanması ve paylaşılması sürecinde aramak gerekir. Burada, emperyalizm somut olarak görülmektedir. Bu ilişkileri irdelemeyip soyut bir emperyalizden söz etmek, İttihat ve Terakki’nin, giderek Türkiye Cumhuriyeti’nin, soykırımcı politikalarını, uygulamalarını gizlemek anlamına gelir. “Lobilerin arkasında emperyalizm vardır” demek, devletin soykırımcı politikaların gizlemek, bu politikalara destek olmak demektir. Ama bu konularda da Kürdlerde ciddi bir bilinç eksikliği, yanlış bir bilinç vardır. Bunu da dikkatlerden uzak tutmamak gerekir.

Bir ulusun, bir ülkenin bölünmesi,parçalanması ve paylaşılması o ulus için çok önemli bir sorundur. Ermenilerin de böyle bir sorunu vardır. Osmanlı Ermenistanı, Rus Ermenistanı. Bu bölünme, parçalanma ve paylaşılma pek çok sorunun ana nedenidir.

Temel Sorun

Türkiye Cumhuriyeti, 29 Ekim 1923’de Kürdlerin yokluğu üzerine kurulmuştur. Sadece Kürdlerin değil, Rumların, Ermenilerin, Asurilerin, Süryanilerin, Yahudilerin, Ezidi Kürdlerin, Rum-Pontusların, kendilerini Reya Heq olarak adlandıran, Alevilerin (Kızılbaşların) da yokluğu üzerine kurulmuştur. Bunun yolu da asimilasyondur. Kürdlerin Türklüğe, Alevilerin Müslümanlığa asimilasyonu. Asimilasyonu kabul etmeyenler imha edilecektir. Yukarıda sayılan altı olguda, imhanın nasıl gerçekleştirildiği belli olmaktadır. Örneğın çeşitli katliamlarda çok adı geçen “Yeşil” bir türlü yakalanıp yargı önüne

çıkarılamamıştır.

Hıristiyan olan Rumların, Ermenilerin, Süryanilerin Rum-Pontusların vs. asimile edilmeleri mümkün değildir. Onların yokluğu da ancak, sayılarının azaltılması suretiyle sağlanabilir. Yirminci yüzyılın başlarında, sadece İstanbul ve çevresinde, 300 bin civarında Rum yaşıyordu. O zaman, bugünkü sınırlar içindeki topraklarda 10-12 milyon insan yaşıyordu. Bugün İstanbul'da yaşayan Rumların sayısı 1500 dür (Hayko Bağdat, Bese Hozat'a, Taraf, 11 Ocak 2014).

Hayko Bağdat, bugün Türkiye'de yaşayan Ermenilerin sayısının 60 bin, Yahudilerin sayısının 20 bin olduğunu belirtmektedir. Halbuki yirminci yüzyılın başlarında bu topraklarda, yani, Batı Ermenistan'da, Kilikya'da, Kuzey Mezopotamya'da, İstanbul çevresinde, Ankara-Eskişehir çevresinde... 2 milyona yakın Ermeni yaşıyordu. Asuri-Süryanilerin sayısı ise ancak, yüzlerle ifade edilmektedir.

1934 de, Trakya'da Yahudilere uygulanan kırım, 1941-1943 Varlık vergisi, 1955 6-7 Eylül olayları, 1964 sürgünü... hep azınlıkların nüfusunun azaltmayı hedefleyen operasyonlar olmuşlardır.

1921 Anayasası, 29 Ekim 1923 günü yani Cumhuriyet'in ilan edildiği gün, 29 Ekim 1923 tarihli ve 364 sayılı kanun ile değiştirilmiştir. Bu kanun, "Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun Bazı Maddelerini Açıklayarak Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun" adını taşımaktadır (Prof. Dr. Suna Kili -Prof. Dr. A.Şeref Gözübüyük, Türk Anayasa Metinleri, Senedi İttifaktan Günümüze, Türkiye İş Bankası Kültür yayınları, 1985 Ankara, s. 91-93, s. 103).

Bu değişiklikle, 1921 Anayasası yürürlükten kaldırılmaktadır. Zira 1921 Anayasası'na temel özelliğini veren adem-i merkezîyet prensibidir. Bu da 11.ve 12. Maddelerde yer almaktadır. Bu değişiklikle bu maddeler yürürlükten kaldırılmıştır. Henüz 1924'e varmadan yapılan bu değişiklik, yönetimin niyetini, gelecekte nasıl bir devlet ve toplum tasavvur ettiğini

göstermektedir. 29 Ekim 1923 günü sessizce yapılan bu değişiklik aslında hukuka karşı bir darbedir. Çünkü bu değişiklikle ilgili olarak Meclis'te hiçbir tartışma yapılmamıştır. Bu değişiklikle ilgili olarak hiçbir milletvekilinin de haberi yoktur. Sadece Mustafa Kemal'in ve birkaç arkadaşının bildiği bir konudur.

1 Nisan 1923'de Meclis yenilenmiştir. Yeni Meclis'e Mustafa Kemal'e muhalefet eden kişilerin alınmamasına yani ikinci gruptan kişilerin alınmamasına özen gösterilmiştir. Yeni Meclis 1921 Anayasasını yapan meclis değildir. 1921 Anayasası 2 yıl 9 ay gibi bir süre yürürlükte kalmıştır. Adem-i Merkeziyeti yaşama geçirecek bir tasarrufu da olmamıştır.

Bu değişiklik, ileride gelecek asimilasyon, inkar ve imha süreci için elverişli bir ortam yaratmaktadır. O günlerden beri Türk hukuku resmi ideolojinin emrindedir. 1950'ler, 60'ları, 70'leri, 80'leri hatırlayalım, yargı organları, Kürdlerden, Kürdçe'den söz edenleri çok ağır idari ve cezai yaptırımlarla karşılıyordu. Bu, yargı organlarının resmi ideoloji doğrultusunda karar vermesinden başka bir şey değildir. Yargı organları, Kürdler konusunda hala, resmi ideolojinin gereklerine göre çalışmaktadır. Bunun için, Ergenekon soruşturmaları Fırat'ın öte yakasına geçememektedir. Buysa, hukukun adalet anlayışının çürümesi anlamına gelmektedir.